

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-00297/2018-ERU

Praha 30. dubna 2018

Č. j. 00297-8/2018-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-00297/2018-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 2. března 2018 z moci úřední podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je pan [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, pan [REDAKCE], narozen [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE] (dále také „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona, kterého se dopustil úmyslně tím, že v rozporu s ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, provedl dne 3. ledna 2017 v odběrném místě č. [REDAKCE] na adrese [REDAKCE], zásah na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy tak, že na místě demontovaného elektroměru připojil smotáním přívodní a odvodní vodiče a upevnil je omotáním izolepou a do hlavní domovní skříně osadil nožovou pojistku o proudové hodnotě 25 A, v důsledku čehož odebíral a umožnil odebírat na adrese [REDAKCE], z neměřené části elektřinu.

II. Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 90 odst. 1 písm. k) téhož zákona ukládá pokuta ve výši 15 000 Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 11918.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit

náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 11918.

IV. Podle ust. 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se poškozenému, společnosti **ČEZ Distribuce, a. s.**, se sídlem Děčín - Děčín IV-Podmokly, Teplická 874/8, PSČ 40502, IČO: 24729035 (dále jen „poškozený“), **nárok na náhradu škody nepřiznává** a poškozený se s tímto nárokem odkazuje na soud.

Odůvodnění

I. Úvod

Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ust. § 64 odst. 2 a § 60 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky bylo dne 3. ledna 2018 Městským úřadem Trmice, sociálně-správním odborem pod č. j. [REDAKCE] postoupeno odevzdání věci Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, obvodního oddělení Trmice (dále jen „Policie ČR“) společně se spisovým materiálem č. j. [REDAKCE] k projednání přestupku účastníka řízení.

Dne 2. března 2018 ve smyslu ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky, v návaznosti na ust. § 46 správního řádu, zahájil Úřad správní řízení ve věci možného spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě podkladů obsažených ve spisovém materiálu Policie ČR, kdy správní orgán dospěl k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení.

II. Průběh správního řízení

Správní orgán zjistil, že v souvislosti s uvedeným jednáním vznikla škoda. Správní orgán v souladu s ust. § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, vyzumívá osoby, kterým mohla být spácháním přestupku způsobena škoda, o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Správní orgán proto přípisem ze dne 22. března 2018, č. j. 00297-4/2018-ERU doručeným dne 28. března 2018 vyzuměl poškozeného o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody.

Úřad obdržel dne 5. dubna 2018 vyjádření ze dne 4. dubna 2018 sp. zn. [REDAKCE], v němž poškozený sděluje správnímu orgánu, že mu jednáním obviněného z přestupku vznikla majetková škoda, která nebyla dosud uhrazena. Poškozený z tohoto důvodu v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky uplatňuje u správního orgánu nárok na náhradu škody ve výši 14 646,69 Kč, kterou doložil svým vyjádřením zn. [REDAKCE] ke škodě ze dne 23. listopadu 2017 zaslanému Policii ČR, ve kterém poškozený vyčíslil škodu způsobenou neoprávněným zásahem na odběrném elektrickém zařízení vypočítanou podle „Metodiky výpočtu spotřeby elektřiny s ohledem na

využití instalovaných elektrospotřebičů, jejich typické příkony a doby provozování“ vypracované VŠB-Technickou univerzitou Ostrava, Centrum ENET, podle níž spotřeba za období od 3. ledna 2017 do 15. listopadu 2017 činila 735,6 kWh. Vynásobením cenou za 1 kWh v době zjištění neoprávněného odběru určenou cenovým rozhodnutím Úřadu pro rok 2017 (včetně DPH) 5,4754315 Kč dospěl poškozený k částce 4 027,73 Kč za odebranou elektřinu. Způsob výpočtu spotřeby v kWh není ve vyjádření poškozeného ze dne 4. dubna 2018 doložen, ačkoliv poškozený ve svém stanovisku odkazuje na přílohu, která by měla obsahovat tabulku s výpočty spotřeby. Tabulka výpočtu spotřeby je součástí spisu Policie ČR. Použité údaje z Výpočtu spotřeby elektrické energie odborným odhadem z instalovaných spotřebičů jsou uvedeny v tab. 1. Náhrada byla dále dle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 82/2011 Sb.“), zvýšena o náklady vynaložené zejména na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení ve výši 10 618,96 Kč, které jsou složeny z „přerušení (zamezení) NO“ v částce 8 776 Kč a DPH 21 %, tj. 1 842,96 Kč.

tabulka 1 – výpočet spotřeby elektrické energie odborným odhadem

období 3. 1. 2017 až 15. 11. 2017					
spotřebič	typická denní spotřeba (kWh)	štitkový příkon (kW)	koeficient využití pro štitkový příkon (hodin denně)	energie za období (316 dní)	energie za období (kWh)
osvětlení		0,2	3		189,6
dvouplotýnkový vařič	1,6				505,6
rádio s CD přehrávačem	0,128				40,448
celkem					735,648
zaokrouhлено					736

Po vyhodnocení všech skutečností zahájil Úřad podle ust. § 78 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky řízení o přestupku z moci úřední s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona. Dne 2. března 2018 správní orgán účastníka řízení vyrozuměl o zahájení řízení. Poškozenému bylo vyrozumění o zahájení řízení doručeno dne 28. března 2018.

Zároveň s oznámením o zahájení řízení byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti vyjádřit se. Dne 24. dubna 2018 vyrozuměl Úřad účastníka řízení o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí, přičemž informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do 15 kalendářních dnů od doručení. Účastník řízení nevyužil svého práva a ve věci se nevyjádřil. O možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí byl vyrozuměn rovněž poškozený.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-00297/2018-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti,

a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Zjištění a popis skutkového stavu

Ze spisu správní orgán zjistil, že dne 15. listopadu 2017 se na základě oznámení o neoprávněném odběru elektřiny dostavila hlídka Policie ČR do domu na adrese [REDAKCE]. Hlavní přípojková skříň se nachází na stěně domu ve výšce 3 m. Přípojková skříň je připojena na 3 fáze, v době ohledání Policií ČR byla osazena pouze jedna nožová pojistka o hodnotě 25 A. V chodbě domu se nachází hlavní domovní rozvod, který nebyl osazen rozvodnou elektroměrovou deskou. Vodiče byly spojeny přiložením vodivých částí k sobě a zaizolovány páskou. Ve spodní části rozvodné skříně jsou jističe, a to jednofázové i třífázové, které byly v poloze zapnuto. V chodbě visela objímka se žárovkou, která byla přímo připojená k vodičům ve stropě, v kuchyni se nacházelo rádio s CD přehrávačem a dvouplotýnkový vařič neznámé značky. Na podlaze vedle stolu byla stolní lampička se žárovkou 20 W, další spotřebiče v domě byly zjevně nepoužívané, rezavé a zaprášené, lustry byly bez žárovek. Policie ČR provedla fotodokumentaci.

Zaměstnanec společnosti NTL Forensics, a. s., pan [REDAKCE] Policii ČR do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 15. listopadu 2017 sdělil, že dne 23. května 2016 byla ukončena smlouva na dodávku elektřiny do objektu v [REDAKCE], dne 12. června 2016 byl demontován elektroměr a poslední kontrola odběrného místa, při které nebyly zjištěny závady, se uskutečnila dne 12. října 2016. Dne 15. listopadu 2017 vstup do objektu umožnil pan [REDAKCE]. V elektroměrovém rozvaděči v chodbě objektu bylo zjištěno, že původní kabel vedoucí z domovní skříně do elektroměrového rozvaděče je pod napětím v jedné fázi, která je vodivě spojena namotáním odizolovaného konce na jiné dva vodiče, které vedou do vnitřní instalace. Po zapnutí světla na chodbě objektu byl zaznamenán průtok elektrického proudu na uvedeném vodivém spojení o hodnotě 0,27 A. Elektřina odebíraná tímto vodičem nebyla zaznamenávána žádným elektroměrem.

Účastník řízení Policii ČR dne 15. listopadu 2017 do úředního záznamu uvedl, že v domě bydlí se svou matkou [REDAKCE] a se svou sestrou [REDAKCE]. Dům je ve vlastnictví babičky účastníka řízení, paní [REDAKCE], která žije v domově důchodců, avšak na nemovitost je uvalena exekuce. V létě roku 2016 byla odpojována elektřina, účastník řízení se připojil mimo elektroměr, ale kontrola společnosti ČEZ tuto skutečnost v srpnu téhož roku zjistila. Poté zůstala rodina bez elektřiny až do 3. ledna 2017, kdy účastník řízení v místě, kde se předtím nacházel elektroměr, spojil vodiče smotáním a omotal je izolepou a do pojistkové skříně umístěné na vnější zdi nainstaloval pro ten účel zakoupenou nožovou pojistku. Elektřina pak fungovala a všichni v domácnosti o tom věděli. Elektřinu používali ke svícení, poslechu rádia a vaření. Účastník řízení je dle úředního záznamu Policie ČR veden v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce.

Paní [REDAKCE] Policii ČR do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 27. listopadu 2017 uvedla, že o neoprávněném zapojení věděla, bratrovi – účastníku řízení – to rozmlouvala, ale elektřinu pak používala. Rovněž paní [REDAKCE] je dle úředního záznamu Policie ČR vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce.

V evidenci uchazečů o zaměstnání je vedena i paní [REDAKCE], matka účastníka řízení, která do úředního záznamu o podání vysvětlení dne 27. listopadu 2017 uvedla, že využívá svého práva k věci nevypovídat.

Poškozený Policii ČR dne 23. listopadu 2017 zaslal sdělení s vyčíslením náhrady škody za neoprávněný odběr, ve kterém uvedl dva výpočty ceny elektřiny při neoprávněném odběru. První částka vypočtená podle vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, dosáhla 48 238,11 Kč. Částka vypočtená podle „Metodiky výpočtu spotřeby elektřiny s ohledem na využití instalovaných elektrospotřebičů, jejich typické příkony a doby provozování“ vypracované VŠB-Technickou univerzitou Ostrava, Centrum ENET, dosáhla 4 027,73 Kč. K oběma způsobům výpočtu poškozený připojil částku 10 618,96 Kč jako nezbytně nutné náklady vynaložené zejména na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušování.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky, který podle ust. § 1 upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Dle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku, podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Dle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

V době, kdy došlo k jednání účastníka řízení, tj. v lednu 2017, byl účinný zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 30. května 2017 (dále jen „zákon o přestupcích účinný do 30. května 2017“). Zákon o přestupcích byl od doby spáchání jednání účastníkem řízení novelizován, a to zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění účinném do 30. června 2017, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. června 2017 (dále také souhrnně jen „novelizovaný zákon o přestupcích“).

Zákon o odpovědnosti za přestupky, který nabyl účinnosti dnem 1. července 2017, nebyl od nabytí své účinnosti dosud novelizován.

Správní orgán provedl porovnání jednotlivých ustanovení zákona o přestupcích účinného do 30. května 2017 a zákona o odpovědnosti za přestupky, a to i s ohledem na konstantní judikaturu vztahující se ke správnímu trestání, kterou byly správní orgány v řízení o přestupcích povinny respektovat již v době před nabytím účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky. Na základě tohoto porovnání dospěl správní orgán k závěru, že v posuzovaném případě není pro účastníka řízení žádná právní úprava týkající se odpovědnosti za přestupky, která nabyla účinnosti poté, co se účastník řízení dopustil posuzovaného jednání, pro účastníka řízení příznivější. Správní orgán tak odpovědnost

účastníka řízení posuzoval podle právní úpravy odpovědnosti za přestupky účinné v době, kdy se účastník řízení posuzovaného jednání dopustil.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za přestupek účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání novelizován a to (i) zákonem č. 152/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 6. června 2017, (ii) zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. července 2017, a (iii) zákonem č. 131/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy část této novely nabyla účinnosti dne 1. srpna 2017, a zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2018 (dále jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon [v ust. § 90 odst. 1 písm. f)], tak i novelizovaný energetický zákon vždy trestal a trestá [taktéž v ust. § 90 odst. 1 písm. f)] porušení některé z povinností uvedených v ust. § 28 odst. 3 téhož zákona.

K samotné skutkové podstatě, tedy k porušení povinnosti dle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, správní orgán uvádí, že dle energetického zákona i dle novelizovaného energetického zákona vždy platilo a platí, že na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy.

Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za přestupek dle novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější, neboť je totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán tak posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. dle energetického zákona ve znění účinném do 5. června 2017).

IV. II. Obecný právní rámec a právní posouzení skutku

Podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provede zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, bez souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy v rozporu s ust. § 28 odst. 3 nebo provede zásah na odběrném plynovém zařízení před měřicím zařízením bez předchozího písemného souhlasu provozovatele přepravní nebo distribuční soustavy v rozporu s ust. § 71 odst. 11. Přestupek, kterého se měl obviněný z přestupku dopustit, tak jednoznačně vyplývá z energetického zákona. Správní orgán dále uvádí, že jednání, kdy účastník řízení provede úmyslně zásah na odběrném elektrickém zařízení, a to aniž by měl k provádění zásahů sám potřebné odborné znalosti, splňuje nepochybně též kritérium společenské škodlivosti, neboť tím došlo k ohrožení bezporuchového provozu předmětného zařízení.

Energetický zákon v ust. § 28 odst. 3 stanoví, že na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy. Tím, že dne 3. ledna 2017 účastník řízení provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, porušil obecný zákaz obsažený v ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Z výše uvedeného ustanovení lze dovodit, že jedním ze znaků přestupku ve smyslu ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona je právě nevyžádání si souhlasu před provedením zásahu na odběrném elektrickém zařízení, a to od provozovatele distribuční soustavy. Ze spisového materiálu, který měl správní orgán k dispozici, i z vyjádření obviněného z přestupku v dané věci, je nesporné, že obviněný z přestupku si před provedením zásahu nevyžádal souhlas provozovatele distribuční soustavy.

V daném případě není na základě vyjádření účastníka řízení a dalších shromážděných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, a že nepožádal o souhlas s tímto zásahem.

IV. III. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení porušil zákaz bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy zasahovat do odběrného elektrického zařízení, kterým prochází neměřená elektřina uložený ust. § 28 odst. 3 energetického zákona, a svým jednáním tak naplnil formální znaky přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost), spočívající v porušení zájmu společnosti na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům (a to jak ze strany provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy, tak i ze strany konečného zákazníka), neboť aktivním jednáním účastníka řízení v projednávaném případě došlo k zásahu na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina, s výše uvedenými následky. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu elektrizační soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím obecního zákazu, že na odběrném elektrickém zařízení před měřicím zařízením nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy podle ust. § 28 odst. 3 energetického zákona.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 90 odst. 1 písm. f) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

V. Uložení správního trestu

Zákon o přestupcích v ust. § 11 předvídá, že za přestupek lze uložit sankci v podobě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti nebo propadnutí věci. Sankci lze přitom uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku. Právní úprava zákona o přestupcích se přitom použije pouze tehdy, neupravuje-li zvláštní zákon něco jiného. V daném případě, kdy se jedná o přestupek upravený energetickým zákonem, má energetický zákon jakožto zvláštní právní úprava přednost před zákonem o přestupcích.

Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se za přestupek uvedený v odstavci 1 písm. a) až y) nebo odstavci 2 písm. c) uloží pokuta až do výše 100 000 Kč. V souladu s ust. § 12 zákona o přestupcích přihlédně správní orgán při určení druhu sankce a její výměry k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

Co se týče závažnosti přestupku, správní orgán hodnotí, že uvedené jednání účastníka řízení porušuje obecný zákaz jakýchkoliv zásahů na odběrném elektrickém zařízení, přičemž účel zákazu lze spatřovat v zájmu na bezporuchovém provozu těchto zařízení a dále pak také umožnění měření odběru elektřiny v souladu s energetickým zákonem tak, aby nedocházelo při manipulaci s touto komoditou k podvodům (a to jak ze strany provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy, tak i ze strany konečného zákazníka). Účastník řízení přestupek spáchal svým aktivním konáním, kdy sám o své vůli provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení, a to aniž by měl k provedení zásahu souhlas provozovatele distribuční soustavy. Tuto okolnost správní orgán hodnotí jako okolnost přitěžující.

U míry zavinění pachatele obecně platí, že úmyslné zavinění je závažnější než nedbalostní. V průběhu příkazního řízení vyšlo najevo, že účastník řízení provedl zásah na odběrném elektrickém zařízení úmyslně, s cílem připojit elektroinstalaci v domě k elektrizační síti, a za tím účelem zakoupil nožovou pojistku, k čemuž správní orgán přihlédl při určení výše pokuty jako k okolnosti přitěžující.

Při posuzování následků přestupku správní orgán především zkoumal, zda objekt přestupku (tedy odběrné elektrické zařízení) byl pouze ohrožen nebo došlo k jeho porušení a jaká je výše škody. Přitom dospěl správní orgán k závěru, že účastník řízení se dopustil svým aktivním jednáním ohrožení objektu. Jelikož došlo v přímé souvislosti s jednáním obviněného z přestupku pouze k ohrožení zájmu chráněného zákonem, nehodnotí správní orgán jednání účastníka řízení jako závažné.

Co se týče osoby pachatele, správní orgán posuzoval postoj účastníka řízení ke spáchanému přestupku. Účastník řízení se ke svému jednání přiznal, což správní orgán vnímá jako polehčující okolnost. Za polehčující okolnost správní orgán považuje skutečnost, že v domě bylo v době od neoprávněného zásahu do odběrného elektrického zařízení do doby zjištění neoprávněného odběru používáno jen malé množství elektrospotřebičů.

Zároveň správní orgán podotýká, že s účastníkem řízení vedl řízení o stejném přestupku, za který mu byla příkazem č. j. 11192-3/2016 ze dne 15. prosince 2016 uložena

pokuta ve výši 10 000 Kč. Účastník řízení se tak přestupku dopustil opakovaně, což správní orgán hodnotí jako okolnost přitěžující.

Úřad se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry, avšak správní orgán zjistil, že účastník řízení je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce. Zároveň však z internetových stránek Úřadu práce správní orgán zjistil, že v současné době je nabízeno v [REDAKCE] a okolí několik desítek pracovních míst i pro uchazeče bez kvalifikace, takže možnost získání zaměstnání se jeví jako pravděpodobná. Nedostatek majetku nemůže být sám o sobě důvodem, na jehož základě se pachatel může zbavit odpovědnosti za své protiprávní jednání. Na druhé straně však ukládaná sankce nesmí být pro pachatele likvidační.

VI. Náhrada škody

Poškozený uplatnil v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky u správního orgánu nárok na náhradu škody ve výši [REDAKCE] Kč, kterou vyčíslil jako součet ceny neoprávněně odebírané elektřiny a nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení.

Neoprávněně odebraná elektřina byla poškozeným kalkulována za období od 3. ledna 2017 do 15. listopadu 2017, a to ve výši 736 kWh. Množství neoprávněně odebrané elektřiny bylo dle vyjádření poškozeného oceněno podle cenového rozhodnutí Úřadu platného v době zjištění neoprávněného odběru elektřiny (tj. cenového rozhodnutí č. 7/2016, kterým se stanovují ceny za související službu v elektroenergetice a další regulované ceny), přičemž se jedná o cenu odchylky a ostatních regulovaných cen. Cena byla stanovena na 5,4754315 Kč/kWh včetně daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“). Takto stanovená část škody za neoprávněný odběr elektřiny činí $736 \text{ kWh} \times 5,4754315 \text{ Kč/kWh} = 4\,027,73 \text{ Kč}$ včetně DPH. Ke způsobu vyčíslení množství neoprávněně odebrané elektřiny poškozený uvedl, že byla vyčíslena ze zjištěných spotřebičů prostřednictvím metodiky, jejímž autorem, včetně způsobu výpočtu, je Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava.

Výše vzniklé škody byla poškozeným dle ust. § 51 odst. 3 energetického zákona ve spojení s ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 82/2011 Sb.“), zvýšena o nezbytné náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení. Tuto částku poškozený nevyčíslil, pouze uvedl, že výše celkové škody činí po započtení těchto nákladů celkem 14 646,69 Kč. Výše nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení pak činí 8 776 Kč + 1 842,96 Kč DPH = 10 618,96 Kč. Poškozený ve svých vyjádřeních neuvedl, jak byla tato částka stanovena, z čeho se tyto náklady skládají a jakým způsobem je na zjišťování neoprávněného odběru a jeho přerušení vynaložil.

Dle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem

na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení.

V rámci řízení bylo zjištěno, že v důsledku jednání účastníka řízení spočívajícího v tom, že bez souhlasu provozovatele distribuční soustavy zásah na odběrném elektrickém zařízení, kterým prochází neměřená elektřina tak, že na místě demontovaného elektroměru přívodní a odvodní vodiče připojil smotáním a upevnil omotáním izolepou a do hlavní domovní skříně osadil nožovou pojistku o proudové hodnotě 25 A, čímž obnovil průtok neměřené elektřiny do domu, došlo k neoprávněnému odběru elektřiny, čímž nepochybně vznikla poškození, jakožto provozovateli distribuční soustavy škoda. Tuto škodu účastník řízení dosud poškozenému nenahradil.

V přestupkovém řízení správní orgán rozhoduje o vině pachatele a ukládá za přestupek trest. Pro správní trestání platí obdobné principy jako pro trestání soudní a v řízení o přestupcích se analogicky uplatní principy stanovené trestním právem, pokud analogie není k újmě účastníka tohoto řízení (pachatele). Také toto trestání musí podléhat stejnému režimu jako trestání za trestné činy a v tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu. (Viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i nálezy Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a nálezy Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1.)

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 17. května 2016, sp. zn. I. ÚS 3363/14 - 1, uvedl, že *„jediným důkazem o výši způsobené škody jako znaku trestného činu krádeže nemůže být pouhé odborné vyjádření společnosti, u níž lze pochybovat, zda není ve věci vyloučená. Pravidlem by naopak mělo být přibrání znalce, u kterého pro jeho poměr k věci či stranám trestního řízení nebudou důvody pro jeho vyloučení. Jen ve výjimečných případech a ze zvlášť závažných důvodů trestní soudy rozhodující o neoprávněném odběru elektřiny nemusí znalce přibrat. Tento svůj postup ale musí náležitě a pečlivě odůvodnit.“*

Tento závěr je dle názoru správního orgánu s ohledem na skutečnost, že v řízení o přestupku je nezbytné se řídit stejnými principy jako v řízení trestní, zejména v případě, kdy je tento postup uplatněn ve prospěch pachatele, plně aplikovatelný i na projednávaný případ.

Poškozený jako podklad pro stanovení škody vzniklé v důsledku jednání účastníka řízení předložil správnímu orgánu výpočet množství neoprávněně odebrané elektřiny založený na metodice vypracované Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava.

Jakkoliv správní orgán nepochybuje o odborné erudici této instituce, nejedná se v daném případě o odborné vyjádření znalce, ale o metodiku zpracovanou na žádost poškozeného. S ohledem na citovaný nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3363/14 - 1 proto tento výpočet dle názoru správního orgánu nemůže nahradit znalecký posudek, který by měl být základním podkladem pro rozhodování správního orgánu v posuzované věci. Správní orgán z uvedeného důvodu proto škodu ve výši 4 027,73 Kč včetně DPH vyčíslenou poškozeným na základě uvedené metodiky jako škodu za neoprávněný odběr elektřiny vzniklý v důsledku přestupku spáchaného účastníkem řízení nepovažuje za spolehlivě zjištěnou, neboť nebyla stanovena na základě znaleckého posudku.

Co se týče části škody ve výši 10 618,96 Kč, kterou poškozený uplatnil jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení, její výše vyplývá pouze z vyjádření poškozeného. Způsob její určení poškozený nijak nedoložil ani neuvedl, jakým způsobem byly tyto náklady vynaloženy.

Dle ust. § 9 odst. 12 vyhlášky č. 82/2011 Sb., je součástí náhrady škody vzniklé provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy je i právo na úhradu prokazatelných nezbytně nutných nákladů vynaložených na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, neoprávněné dodávky elektřiny, neoprávněného přenosu elektřiny nebo neoprávněné distribuce elektřiny, jejich přerušení a přezkoušení měřicího zařízení a případné znalecké posudky, které nejsou zahrnuty do regulovaných cen za přenos elektřiny nebo za distribuci elektřiny.

Z uvedeného ustanovení vyhlášky č. 82/2011 Sb. je přitom zřejmé, že nutnou podmínkou pro to, aby mohly být součástí náhrady škody vzniklé poškozenému rovněž náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny, musí se jednat o náklady prokazatelné a nezbytně nutné. Zda se o takové náklady skutečně jedná, však poškozený v rámci jím uplatňovaného nároku neuváděl a žádné doklady, z nichž by mohl správní orgán zjistit, že se skutečně jedná o náklady, které poškozený prokazatelně a nezbytně vynaložil na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny vzniklého v důsledku jednání účastníka řízení a následného přerušení neoprávněného odběru. Správní orgán proto z uvedených důvodů škodu ve výši 10 618,96 Kč uplatněnou poškozeným jako náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny a jeho přerušení vzniklé v důsledku přestupku spáchaného účastníkem řízení nepovažuje za spolehlivě zjištěnou, neboť není zřejmé, jak byla poškozeným stanovena, a poškozený tuto škodu uplatňuje pouze na základě svého vyjádření.

Z všech výše uvedených důvodů proto správní orgán nepovažuje škodu ve výši 14 646,69 Kč uplatněnou poškozeným za zjištěnou takovým způsobem, který by splňoval požadavky na její nepochybné zjištění v rámci sankčního řízení. Pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady a provádět složité dokazování (např. porovnání výpočtu provedeného prostřednictvím metodiky a výsledků znaleckého zkoumání, či analýza způsobu určení výše jednotlivých nákladů na vyhledávání neoprávněného odběru a jeho zamezení a jejich alokace na projednávaný případ), což by vedlo k průtahům v řízení a bylo by tak porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě.

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřiznává a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se potupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo k značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovali škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o přestupku, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném

ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Správní orgán proto o nároku poškozeného o náhradě škody ve výši 14 646,69 Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí a odkázal jej na soud.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, ve znění pozdějších předpisů, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo v souladu s ust. § 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha